

Ryzyko wystąpienia zaburzeń integracji sensorycznej u wcześniaków i dzieci urodzonych przez cesarskie cięcie.

Choć naukowcy do tej pory nie są zgodni, co do przyczyn występowania zaburzeń procesów sensorycznych, można wymienić grupy ryzyka, których to dotyczy. Do nich należą dzieci urodzone przedwcześnie oraz dzieci urodzone przez cesarskie cięcie. Zaburzenia SI u dzieci wahają się między 5 a 15% ogólnej populacji.

W przypadku ciąży zagrożonej bardzo często matka poddana jest długotrwałemu stresowi, który z kolei przekłada się na zaburzenia równowagi hormonalnej. Dotyczy to bezpośrednio nie tylko organizmu matki, ale i dziecka. Można jeszcze wymienić inne czynniki ryzyka okołoporodowego powiązane z częstotliwością dysfunkcji SI:

- żółtaczka,
- poród przez vacuum,
- nieprawidłowe ułożenie,
- wydłużony poród,
- poród wywołany.

Wcześniak to noworodek urodzony po 22 tygodniu i przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży.

Im niższa waga urodzeniowa, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia niedojrzałości wielu układów w tym: oddechowego, pokarmowego i nerwowego. Najczęstszą przyczyną leczenia takich noworodków jest Zespół Zaburzeń Oddychania (ZZO). Inne uwarunkowania i ryzyka związane z tym zespołem to: cesarskie cięcie, płeć męska oraz noworodek matki chorej na cukrzycę.

Wczesne rozpoznanie zaburzeń przetwarzania sensorycznego jest bardzo ważne, gdyż może zapobiec późniejszym problemom w rozwoju dziecka.

W okresie noworodkowym i później niemowlęcym objawy zaburzeń bywają dyskretne lub nierozpoznawalne prawidłowo przez rodziców a nawet przez pediatrę.

Na kolejnym etapie rozwoju dziecka widoczne są np.: zaburzenia percepcji, mowy, uwagi, pobudliwości, często też zaburzenia w rozwoju umysłowym.

Podczas badań specjalistycznych nie rzadko zostają stwierdzone: ADHD, dysleksja, dyskalkulia.

Jak należy postępować i jak można chronić noworodki urodzone w nienaturalnych dla nich warunkach? Co zrobić, by już na początku dać im szansę na prawidłowy rozwój?

Przede wszystkim kontrola bodźców pochodzących z otoczenia:

- obniżenie poziomu hałasu,
- stosowanie oświetlenia boczne, punktowe o barwie żółtej,
- grupowanie zabiegów pielęgnacyjnych i medycznych, wykonywanie ich bez pośpiechu i w spokoju,
- mocne tulenie noworodka,
- kangurowanie,
- przytulanie dziecka do gołego ciała,
- wspomaganie karmienia piersią

U wcześniaków szybko dochodzi do przeciążenia układu nerwowego zbyt dużą ilością bodźców.

Wtedy dzieci płaczą, prężą się, trudno je uspokoić. Zaleca się kołysanie (góra-dół). Jest to prawdopodobnie uwarunkowane prenatalnie, naśladowanie skurczów macicy oraz poruszanie się matki w czasie ciąży. Pomocną techniką jest również bujanie w fotelu na bieżących. Dotyczy to również kobiet w ciąży, ma to znaczenie ze względu na rozwijający się w okresie prenatalnym system przedsionkowy.

Wspomaganie układu dotykowego poprzez kangurowanie przyczynia się do lepszego przyrostu wagi u wcześniaków, szybszego rozwoju i stabilności emocjonalnej.

Ważne są również funkcje oralno-motoryczne, gdyż od jakości ssania również zależy przyrost masy ciała, który na samym początku jest szczególnie ważny.

W przypadku wystąpienia u dziecka problemów ze ssaniem można zastosować stymulacje w postaci lekkich ucisków, delikatnych drgań oraz wibracji wokół ust. Powinno to poprawić ilość ruchów ssących, przez co dziecko wyciągnie więcej pokarmu.

Dziecko rozwija się poprzez ruch, który rozpoczyna się od głowy. Już na początku kształtują się mechanizmy posturalne. Rodzice powinni kłaść swoje pociechy jak najczęściej na brzuchu, na twardym podłożu. Najlepszym miejscem będzie podłoga osłonięta kocem lub matą.

Nadmiar zabawek i przedmiotów znajdujących się w najbliższym otoczeniu dziecka powoduje chaos informacyjny dla jego zmysłów. Dlatego, gdy mamy w domu malca z grupy ryzyka zaburzeń SI lub innych zaburzeń rozwojowych, należy przemyśleć każdy zakup. Nie warto ulegać modom i tendencjom rynkowym. Rozsądek będzie tu najlepszym doradcą.

Ewa Kucia

Literatura:

1. Ayers J.A.1991.*Sensory Integration and the Child. Western Psychological Services. Los Angeles.*
2. Przyrowski Z. 2019. *Integracja Sensoryczna. Teoria, Diagnostyka, Terapia. Empis. Warszawa.*